

Elementi i kriteriji praćenja i ocjenjivanja u nastavi Geografije

Učitelj: Jasna Šapina

Elementi vrednovanja naučenoga u nastavnom predmetu Geografija u svim godinama poučavanja su:

- **geografska znanja** (usvojenost znanja)
- **geografsko istraživanje i vještine** (uočavanje geografskih pojava i procesa)
- **kartografska pismenost** (uporaba zemljovida)

Element geografska znanja obuhvaća činjenično, konceptualno i proceduralno znanje. Činjenično znanje je temelj za razumijevanje geografskih sadržaja, no težište treba staviti na konceptualno i proceduralno znanje koje će omogućiti primjenu znanja u novim situacijama i kreativno rješavanje prostornih problema.

Kod ovog elementa ocjenjivanja ocjenjuje se i usmena prezentacija plakata, postera, multimedijalne prezentacije te sudjelovanje na natjecanjima (svih razina) i kvizovima znanja.

Usmeno ispitivanje provodi se kontinuirano tijekom nastavne godine.

Pisane provjere kreira učitelj i uključuje zadatke otvorenoga i zatvorenog tipa. Pisane provjere provode se periodično, nakon učenja i poučavanja određene skupine ishoda.

Element geografsko istraživanje i vještine obuhvaća:

- grafičke, statističke, matematičke i orijentacijske vještine (orijentiranje s pomoću orijentira, uređaja - kompas, GPS i planova/geografskih karata)

Ako je planiran istraživački rad tada se mogu vrednovati i sve vještine koje su u funkciji njegova ostvarivanja:

opažanje, postavljanje pitanja, planiranje istraživanja; prikupljanje podataka; bilježenje, vrednovanje i predstavljanje podataka; interpretiranje i analiziranje podataka te zaključivanje; komuniciranje rezultata i postupaka istraživanja te vještine reflektiranja o provedenom istraživanju.

Kartografska pismenost je jedna od geografskih vještina, ali pošto je specifičnost predmeta potrebno ju je kontinuirano razvijati i vrednovati. Zbog navedenoga izdvojena je kao zaseban element u kojem se vrednuje:

poznavanje elemenata i sadržaja svih vrsta geografskih karata i

interpretacija prostorne organizacije i procesa čitanjem sadržaja geografskih karata.

Razvijenost kartografske pismenosti provjerava se usmenim ispitivanjem te pisanim provjerama koje uključuju slijepe karte.

Zaključna ocjena proizlazi iz sva tri jednakovrijedna elementa vrednovanja. Određuje se na temelju ostvarenosti (usvojenosti) odgojno-obrazovnih ishoda, uz uvažavanje pokazatelja o učenikovu učenju i napredovanju koje treba kontinuirano bilježiti i obrazlagati baš kao i brojčane ocjene.

Tijekom nastavne godine:

- 1) 3 – 4 pisane provjere
- 2) Najavljene kratke pisane provjere (do 15 min)
- 3) Usmeno provjeravanje (tijekom svakog nastavnog sata, bez najave)

+Kriteriji pisanih provjera:

Manje od 50% - nedovoljan (1)

50 – 60 % - dovoljan(2)

61 – 78 % - dobar (3)

79 – 89 % - vrlo dobar (4)

90- 100 % - odličan (5)

U slučaju neočekivanih rezultata kriteriji ocjenjivanja mogu se promijeniti, u tom slučaju postotni udio za ocjenu dovoljan (2) smanjuje se na 40 %.

Ukoliko se istovremeno provjeravaju odgovarajući elementi ocjenjivanja, tada su kriteriji za ocjenjivanje preostalih elemenata provjeravanja:

< 39 % - nedovoljan (1)

40 – 54 % - dovoljan (2)

55 – 69 % - dobar (3)

70 – 84 % - vrlo dobar (4)

> 85 % - odličan (5)

Kriteriji za postizanje pojedine ocjene usmenim provjeravanje iz određenog elementa ocjenjivanja:

	Usvojenost znanja (geografska znanja)	Uočavanje pojava i procesa (geografsko istraživanje i vještine)	Kartografska pismenost (uporaba zemljovida)
Ocjena odličan (5)	<ul style="list-style-type: none">- Reakcija učenika na postavljeno pitanje brza, točna- Temeljito i opširno obrazlaže naučeno- Nastavni sadržaj proširuje vlastitim iskustvom- Samostalan i originalan u rješavanju zadataka- Obavlja zadatke bez pomoći- Samostalno	<ul style="list-style-type: none">- Brzo i točno uočava geografske pojave i procese- Temeljito i opširno povezuje geografski nastavni sadržaj sa ostalim temama i nastavnim predmetima- Samostalno izvodi zaključke pri analizi geografskih problema- Logički	<ul style="list-style-type: none">- Brzo, točno, samostalno pokazuje i „čita“ geografske pojmove, analizira kartografske priloge- Uspješno koristi zemljovid pri orijentaciji u prostoru

	<p>proširuje znanja koristeći se različitim izvorima informacija</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktivno sudjeluje u nastavnom procesu 	<p>zaključuje i povezuje nastavni sadržaj sa životnom praksom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Samostalan i iznimno točan u grafičkim, statističkim, matematičkim i orijentacijskim vještinama 	
Ocjena vrlo dobar (4)	<ul style="list-style-type: none"> - Reakcija na postavljeno pitanje sporija ali bez pomoći - Način iznošenja nastavnog sadržaja uglavnom logičan ali sa razumijevanjem - Uspješno primjenjuje stečena znanja 	<ul style="list-style-type: none"> - Sporije ali točno uočava geografske pojave i procese - Logički zaključuje ali sporije povezuje nastavni sadržaj sa životnom praksom - Uz poneku pogrešku samostalan i točan u grafičkim, matematičkim, statističkim i orijentacijskim vještinama 	<ul style="list-style-type: none"> - Točno, samostalno ali sporije i nedovoljno precizno „čita“ i pokazuje geografske pojmove na geografskoj karti - Točno analizira kartografske priloge - Uspješno koristi zemljovid pri orijentaciji u prostoru
Ocjena dobar (3)	<ul style="list-style-type: none"> - Reakcija učenika na postavljeno pitanje spora i uz pomoć (podpitanja) - Činjenice izlaže jasno i nedvosmisleno - Kvaliteta znanja 	<ul style="list-style-type: none"> - Uz pomoć obrazlaže i uočava geografske pojave i procese - Djelomično povezuje nastavni sadržaj sa ostalim temama i 	<ul style="list-style-type: none"> - Većinu pojmova točno pokazuje na geografskoj karti - Prepoznaje pojedine geografske sadržaje - Djelomično točno

	<p>prosječna, način iznošenja nastavnog sadržaja djelomično logičan</p>	<p>nastavnim predmetima</p> <ul style="list-style-type: none"> - Djelomično zaključuje i povezuje nastavni sadržaj sa životnom praksom 	<p>analizira kartografske priloge</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uz pomoć koristi zemljovid za orijentaciju u prostoru
<p>Ocjena dovoljan (2)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Reakcija učenika na postavljeno pitanje pasivna, znanje nepotpuno i površno sa pogreškama - Način iznošenja znanja zadovoljavajuć uz sposobnost razgovora s učiteljem - Na jednostavan način nabraja i opisuje činjenice - Otežano povezuje stečeno znanje s konkretnim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - Površno i djelomično uočava geografske pojave i procese uz pomoć - Nepotpuno povezuje nastavni sadržaj s ostalim temama i nastavnim predmetima - Djelomično obrazlaže uočene osnovne geografske pojave i procese - Površno povezuje sa životnom praksom 	<ul style="list-style-type: none"> - Pokazuje na geografskoj karti osnovne geografske pojmove - Teško uočava i povezuje pojedine geografske sadržaje na geografskoj karti te zahtijeva iznimnu pomoć učitelja - Djelomično „čita“ zemljovid i koristi pri orijentaciji
<p>Ocjena nedovoljan (1)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Usvojenost nastavnog sadržaja nije polovična - Odgovori površni, nelogični, izneseni bez razumijevanja - Brz točnog odgovora niti uz pomoć 	<ul style="list-style-type: none"> - Ne povezuje nastavni sadržaj s nastavnim predmetima i temama - Ne uočava geografske pojave i procese niti uz pomoć - Ne obrazlaže ukazane 	<ul style="list-style-type: none"> - Ne prepoznaje osnovne geografske pojmove na geografskoj karti - Bez razumijevanja i nesuvislo analizira kartografske priloge

	učitelja	geografske pojave i procese	- Ne koristi zemljovid pri orijentaciji
--	----------	-----------------------------	---

Aktivnost u nastavnom procesu pridonosi cjelokupnoj ocjeni.

Ocjena	Aktivnost
Odličan (5)	Samostalno proširuje znanja različitim izvorima informacija, redovito izvršava domaću zadaću i rješava radnu bilježnicu, tijekom nastavnog procesa izdvaja se u izvršavanju i točnosti radnih zadataka
Vrlo dobar (4)	Uglavnom redovito izvršava domaću zadaću i rješava radnu bilježnicu, ističe se u aktivnostima tijekom nastavnog procesa
Dobar (3)	Povremeno izvršava domaću zadaću i rješava radnu bilježnicu, tijekom nastavnog procesa povremeno aktivan
Dovoljan (2)	Ponekad, isključivo na učiteljev poticaj izvršava domaću zadaću, rješava radnu bilježnicu te obavlja ostale aktivno tijekom nastavnog procesa
Nedovoljan (1)	Ne sudjeluje u aktivnostima tijekom nastavnog procesa, ne izvršava domaću zadaću i ne rješava radnu bilježnicu

Ocjena je odgojno – obrazovna. Učeničko ponašanje utječe na ishod ocjene. Učenici će tijekom uvodnog sata biti upoznati sa pravilima ponašanja i mogućim posljedicama koji su u skladu sa zakonom i pravilnicima donesenim od strane Ministarstva.

Učitelj: Jasna Šapina